

O'zbekistonda sog'liqni saqlash Здравоохранение Узбекистана

Газета 1995 йил октябрь ойидан чиқа бошлаган • www.uzssgt.uz, uzss@yandex.ru • 2018 йил 18 май • № 20 (1197)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

АЛЛЕРГИК КАСАЛЛИКЛАРНИ ПРОФИЛАКТИКА ҚИЛИШ, УЛАРГА ТАШХИС ҚЎЙИШ ВА ДАВОЛАШНИ ТУБДАН ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Мамлакатимизда соғлиқни сақлаш тизимини ислоҳ қилиш бўйича комплекс чора-тадбирлар амалга оширилмоқда, ихтисослаштирилган, шошилиш ва тез тиббий ёрдамни, фуқароларнинг соғлиғини сақлаш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни такомиллаштиришга доир бир қатор норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Эришилган ижобий натижаларга қарамай, аллергия касалликларга ташхис қўйиш, уларни даволаш ҳамда профилактика қилиш соҳасида жиддий муаммо ва камчиликлар сақланиб қолмоқда. Хусусан:

биринчидан, аллергологиянинг фундаментал ва амалий асослари амалий тиббиётдан ажралган ҳолда ривожланиши принципиал янги, молекуллар даражада аллергик касалликларга ташхис қўйиш ва даволашнинг замонавий усуллари амалиётга кенг жорий этишга ҳамда қўллашга етарлича эътибор қаратиш имконини бермапти;

иккинчидан, тиббиёт муассасаларини даволаш-диагностика аллергенлари

билан таъминлашдаги камчиликлар тиббиёт амалиётида антибиотиклар, антигистамин ва гормонал дори воситаларининг асосиз равишда кенг қўлланилишига олиб келмоқда;

учинчидан, жойларда аллергик касалликларнинг бирламчи ва иккиланчи олдини олиш, ихтисослашган аллергологик ёрдамни таъминлаш борасида зарур чора-тадбирлар қўрилмапти, оқибатда беморлар вилоят марказларида ва республиканинг пойтахтида даволанишга мажбур бўлмоқдалар;

тўртинчидан, мазкур соҳада кадрларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизими замон талабларига жавоб бермапти, бунинг оқибатида тиббиёт муассасаларини малакали врач-аллерголог ва иммунологлар билан тўлдирish қониксиз аҳволда қолмоқда;

бешинчидан, ахборот тўплаш, таҳлил қилиш ва алмашиш, ишончли статистик ҳисобот юритишнинг самарали механизми йўлга қўйилмаган, аллергологик ёрдам кўрсатиш соҳасида тиббиёт муассасаларининг ихтисослашган бўлим-

ларини назорат қилиш ва мувофиқлаштириш бўйича ягона тизим мавжуд эмас;

олтинчидан, тиббиёт муассасаларининг, жумладан, Республика илмий ихтисослаштирилган аллергология марказининг моддий-техника базаси, замонавий тиббиёт ускуналари билан жиҳозланганлик даражаси аллергик касалликларга самарали ташхис қўйиш ва уларни даволаш имконини бермапти.

Ихтисослаштирилган аллергологик ёрдам кўрсатишни такомиллаштириш, унинг сифатини яхшилаш ва ундан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш, аллергик касалликларга ташхис қўйиш ва уларни даволашда илгор услубларни жорий этиш, шунингдек, соҳада фаолият кўрсатувчи тиббиёт муассасаларининг моддий-техника базасини ва кадрлар салоҳиятини мустаҳкамлаш мақсадида:

1. Қуйидагилар Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Республика илмий-ихтисослаштирилган аллергология марказининг асосий вазифалари

ва фаолият йўналишлари этиб белгилансин:

аллергология соҳасида фундаментал ва амалий тадқиқотлар олиб бориш асосида аллергик касалликларни профилактика қилиш, уларга молекуллар ташхис қўйиш ва даволаш бўйича ягона марказлаштирилган тизимни яратиш ҳамда аллергик касалликларни эрта аниқловчи скрининг дастурларни барча жойларда босқичма-босқич жорий этиш;

соғлиқни сақлаш амалиётига илм-фаннинг ижобий натижаларини жорий этиш имконини берадиган биотиббиётнинг умумжаҳон ютуқлари билан боғлиқ ҳолда аллергология соҳасида илмий-амалий тадқиқотлар олиб бориш, аллергик касалликларнинг олдини олиш, уларга ташхис қўйиш ва даволашнинг инновацион усуллари ишлаб чиқиш; аллергик касалликларга ташхис қўйиш ва уларни даволаш учун зарур бўлган дори-дармон воситалари, тиббиётда қўллаш учун мўлжалланган буюмлар ва тиббиёт техникаси, жумладан, (Давоми 2-бетда).

Эътироф

МЕХНАТЛАР ЗАМИРИДА МУНОСИБ РАҒБАТ

Бугунги кунда республикаимиз тиббиёт масканларида 360 мингга яқин ўрта тиббиёт ходимлари эл саломатлиги йўлида астойдил меҳнат қилиб келмоқдалар. Айниқса, қалблардан чуқур ўрин олган ҳамшира меҳнатини қанчалар эътироф этсак, шунчалар озлик қилади.

Бирламчи тизимдан тортиб, нуфузли клиникаларда ўз билим, иқтидор ва бой малакаси билан эл хурматиға сазовор бўлаётган ҳамширалар хизмати Президентимиз томонидан қўллаб-қувватланаётганлиги, албатта, қувонarli ҳолдир. Бунинг исботи сифатида айтиш жоизки, қанчадан-қанча ҳамшираларимиз давлатимизнинг

юксак мукофотлари билан тақдирланмоқдалар. Куни кеча пойтахтимизда бўлиб ўтган 12 май – Халқаро ҳамширалар кўнига бағишланган тадбирда юқоридаги фикрларимиз яна бир бор ўз тасдиғини топди.

Ушбу сана жорий йилда “Саломатлик – инсон ҳуқуқи, уни таъминлашда ҳамшираларнинг ўрни ва истикболи” шиори остида ўтқа-

зилди. Мазкур байрам кўп йиллардан буён мамлакатимизда кўтаринки кайфиятда ўтказиб келинмоқда. Ҳар йилгиларга қараганда навбатдаги тадбир ўзгача тарзда ўтди. 2018 йилнинг 11-12 май кунлари Тошкент шаҳридаги Алишер Навоий номидаги кино саройида аҳолига кўрсатилаётган тиббий ёрдам сифатини ошириш, бирламчи тиббий-санитария муассасаларида тиббий-ижтимоий патронаж ва аҳолининг тиббий маданиятини юксалтириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш, касалликларни олдини олиш масалаларини такомиллаштириш ҳамда ҳамширалар томонидан бажарилаётган тиббий ва профи-

Роза МИШЕНОВА, Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг бош ҳамшираси:

– Ҳамширалик касбини танлаганимдан фахрланаман. Буюк аллома Ибн Сино “Тиббиётнинг олий мақсади – инсон саломатлиғига эришишдир”, деган эди. Қарангки, бугун мухташам санъат саройи саҳнасида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг биринчи ўринбосари Баҳодир Юсупалиевдан “Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш аълочили” кўкрак нишонини қабул қилиб олар эканман, қалбимдан олий мақсадимиз нима эканлигини янада чуқур ҳис этдим. Мана, 35 йилдирки инсон саломатлиги йўлида хизмат қилиб, халқ билан ҳамнафас, ҳамфикр бўлганлигимдан мамнунман. Ушбу фаолиятим давомида аҳоли саломатлигини асрашда қанчалик ҳиссам синган бўлса, ўзимни шу қадар бахтиёр ҳис эта оламан. Меҳнатимни қадрлаб, рағбатга муносиб кўрган барча ташкilotчиларга самимий миннатдорлигимни билдираман.

лактик ишлар самарадорлигини ошириш мақсадида “Саломатлик – инсон ҳуқуқи, уни таъминлашда ҳамшираларнинг ўрни ва истикболи” мавзусида байрам тадбири бўлиб ўтди. Унда юртимиз шифо масканларида фаолият юритаётган 2000 нафардан зиёд ҳамширалар иштирок этдилар. Мухташам санъат саройига тадбир буюрган ҳамширалар, аввало, Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Тошкент шаҳри ва вилоят соғлиқни сақ-

(Давоми 4-бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ**АЛЛЕРГИК КАСАЛЛИКЛАРНИ ПРОФИЛАКТИКА ҚИЛИШ,
УЛАРГА ТАШХИС ҚЎЙИШ ВА ДАВОЛАШНИ ТУБДАН
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА**

ташхис қўйиш ва даволаш аллергияларига, реагентлари ва сарфлаш материаллари билан таъминлаш даражасини ошириш;

клиник аллергиялар ва иммунология соҳасида кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини такомиллаштириш, тиббиёт муассасаларининг кадрлар салоҳиятини ошириш, бу соҳада етакчи хорижий тиббиёт таълим муассасалари билан яқин ҳамкорлик ўрнатиш;

қўшма илмий лойиҳаларни амалга ошириш, аллергиялар соҳасига грантлар ва инвестицияларни жалб қилиш, тажриба алмашиш мақсадида хорижий илмий-тадқиқот марказлари билан ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш, шунингдек, аллергиялар соҳасини ривожлантиришга бағишланган конференциялар, симпозиумлар ва семинарлар ўтказиш.

2. Аллергик касалликларнинг олдини олиш, уларга ташхис қўйиш ва даволашни такомиллаштириш бўйича комплекс чора-тадбирлар (кейинги ўринларда комплекс чора-тадбирлар деб юритилади) иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги билан биргаликда комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш учун хорижий давлатлар, халқаро молия ташкилотларининг имтиёзли кредитлари (қарзлари) ва грантларини ҳамда бошқа бюджетдан ташқари маблағларни жалб қилиш бўйича зарур чора-тадбирлар кўрсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг аллергия касалликларини эрта аниқлаш учун 18 ёшга тўлмаган ва ҳавф остида бўлган болаларни 2019 йил 1 январдан 1 июлгача текшириш бўйича бир марталик умумдавлат акциясини (кейинги ўринларда – бир марталик акция) эълон қилиш тўғрисидаги таклифга розилик берилсин.

Белгилансинки, бир марталик акция оилавий поликлиникалар ва қишлоқ врачлик пунктларида, шунингдек, мактаб ва мактабгача таълим муассасаларига борган ҳолда фуқаролик жамияти институтлари вакилларининг фаол иштирокида бепул ўтказилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги бир ой муддатда "Соғлиқни сақлаш" тармоғи бўйича ҳар йили назарда тутилган бюджет маблағлари доирасида:

ушбу қарорда белгиланган вазифалар

(Давоми. Боши 1-бетда).

ва йўналишларни ҳисобга олган ҳолда Республика илмий-ихтисослаштирилган аллергиялар марказининг аниқланган ташкилий-штар тўзимасини ва таъсис ҳужжатларини тасдиқласин;

давлат тиббиёт муассасаларининг даволаш-ташхис қўйиш аллергияларига бўлган эҳтиёжини аниқласин ҳамда давлат тиббиёт муассасалари эҳтиёжлари учун ўз вақтида ва узлуksиз етакчи бериш мақсадида уларни харид қилишни ташкил этиш чораларини кўрсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги "Дори-Дармон" АК ва Республика илмий-ихтисослаштирилган аллергиялар маркази билан биргаликда 2018 йил 1 сентябрга қадар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда талаб энг юқори бўлган даволаш-ташхис аллергияларни давлат томонидан рўйхатдан ўтказилишини таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар бўйича давлат қўмитаси Иқтисодиёт вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги, Фанлар академияси, Фармацевтика тармоғини ривожлантириш агентлиги билан биргаликда икки ой муддатда аллергияга қарши дори воситаларини, профилактика рекомбинант аллергия вакциналарини, даволаш ва ташхис қўйиш аллергияларни устувор равишда эркин иқтисодий зоналар ҳудудида ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича таклифлар киритсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги икки ой муддатда:

а) Инновацион ривожланиш вазирлиги билан биргаликда Республика илмий-ихтисослаштирилган аллергиялар марказида лаборатория амалиёти халқаро стандартларига (GLP) жавоб берадиган замонавий юқори технологик ускуналар билан жиҳозланган клиник-иммунология лабораториясини ташкил этиш бўйича таклиф киритсин;

б) Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан биргаликда олий тиббиёт таълим муассасаларидаги ўқув дастурлари ва юкломаларини танқидий ўрганиш асосида;

Тошкент тиббиёт академияси ва Тошкент педиатрия тиббиёт институтида аллергиялар ва клиник иммунология кафедрасини ташкил этиш;

2018/2019 ўқув йилидан клиник ординатурага қабул қилиш квотасини кўпайтириш;

2019/2020 ўқув йилидан "аллергология ва клиник иммунология" мутахассислиги бўйича магистратура йўналишини очиб;

Тошкент врачлар малакасини ошириш институтида аллергияларнинг малакасини ошириш ўқув дастурларини такомиллаштириш;

аллергик касалликларга ташхис қўйиш ва даволаш учун зарур бўлган дори воситалари ва тиббиёт бўюмларини яратиш ва ишлаб чиқариш соҳасидаги замонавий ютуқларни ҳисобга олган ҳолда фармацевтика тармоғи учун кадрларни тайёрлашнинг ўқув дастурларини такомиллаштириш чораларини кўрсин;

в) Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан биргаликда аллергия реакциялар ва касалликларни ҳисобга олиш ва мониторинг қилишнинг автоматлаштирилган ахборот тизимини яратиш учун техник вазифаларни ишлаб чиқсин ҳамда тасдиқласин, уни босқичма-босқич жорий этиш бўйича чора-тадбирларни амалга оширсин;

г) республика, вилоят ва туман (шаҳар) миқёсида тиббий хизмат кўрсатиш ҳажмининг назарда тутувчи аллергиялар йўналишида тиббий ёрдам кўрсатиш тартибини, мутахассисларнинг функционал вазифаларини белгиланган ҳолда аллергияларига хонаси ва бўлимини жиҳозлаш стандартларини тасдиқласин;

д) Инновацион ривожланиш вазирлиги билан биргаликда қўшма илмий лойиҳаларни амалга ошириш, илмий-таълим жараёнига хорижий ўқитувчилар ва мутахассисларни жалб қилиш, илмий-педагогик кадрларнинг хорижда малакасини ошириш ва стажировка ўташини ташкил этиш мақсадида аллергиялар ва иммунология соҳасидаги етакчи хорижий ташкилотлар ва муассасалар, жумладан, Аллергологлар ва клиник иммунологларнинг Европа академияси билан ҳамкорлик муносабатларини ўрнатиш ва изчил ривожлантириш бўйича ташкилий-амалий чораларни кўрсин.

Белгилансинки, мазкур бандда кўрсатилган таълим жараёнларини ташкил этиш олий тиббиёт таълим муассасалари ва ихтисослаштирилган тиббиёт марказлари, мамлакатимиз тиббиёт муассасалари аллергиялар бўлиммалари ва етакчи хорижий клиникларнинг илмий-амалий базасидан фойдаланган ҳолда амалга оширилади.

8. Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлиги икки ой муддатда халқаро тажрибани ҳисобга олган ҳолда:

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2018 йил 11 май

ТИББИЙ ХИЗМАТ СИФАТИДАН АҲОЛИ МАМНУН

Фаргона вилояти Ўзбекистон тумани тиббиёт бирлашмаси тасарруфида 8 қишлоқ оилавий поликлиникаси ва битта қишлоқ врачлик пункти аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатмоқда.

Қамровида 22 минг аҳоли бўлган 78-қишлоқ оилавий поликлиникасида бирламчи тиббий хизмат учун барча шароит яратилган. Замонавий тиббий жиҳозлар ёрдамида малакали шифокор ва ҳамширалар тиббий ташхис ва муолажа тадбирларини ўз вақтида ва сифатли ташкил этмоқда. Муассасанинг кундузги шифохона, физиотерапия, тиш даволаш хизмати, тез тиббий ёрдам шохобчаси, ижтимоий дорихона фаолиятдан аҳоли

айниқса мамнун.

Бу юртимизда амалга оширилётган ислохотларнинг ёрқин

самарасидир, десак муболаға бўлмайди.

ЎЗА.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ ҚИЗЛАР ВА ФЕРТИЛ ЁШИДАГИ АЁЛЛАРГА КЎРСАТИЛАДИГАН АКУШЕР-ГИНЕКОЛОГИК ВА ТИББИЙ ЁРДАМ ХИЗМАТЛАРИ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва оила институтини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2018 йил 2 февралдаги ПФ-5325-сон Фармони ижросини таъминлаш ҳамда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, қизлар ва аёлларга сифатли акушер-гинекологик ва тиббий ёрдам хизматларини ташкил этиш, ҳомиладорлик даврида аёллар парвариши сифатини яхшилаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг:

Тошкент педиатрия тиббиёт институтини клиникасининг болалар гинекологияси бўлими негизида Республика қизлар саломатлиги марказини (кейинги ўринларда Республика маркази деб аталади);

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар болалар кўп тармоқли тиббиёт марказлари ҳамда Тошкент шаҳар ўсмирлар диспансерининг болалар гинекологияси бўлимлари негизига қизлар саломатлиги марказларини (кейинги ўринларда ҳудудий қизлар саломатлиги марказлари деб аталади) ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

2. Қуйидагилар Республика марказининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

қизларга юқори малакали гинекологик ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиш, болалар гинекологияси соҳасида юқори технологияларга асосланган илмий изланишларни ташкил этиш;

қизлар гинекологияси соҳасида юқори технологияларга асосланган ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиш йўли билан даволаш, профилактика тадбирларини ўтказиш ва реабилитацияни ташкил этиш;

ҳудудий қизлар саломатлиги марказлари фаолиятини му-

вофиқлаштириш, уларга ташкилий-методик ва илмий-амалий ёрдам кўрсатиш;

Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ҳамда Тошкент педиатрия тиббиёт институти билан биргаликда қизлар гинекологияси бўйича магистрлар ва клиник ординаторлар учун мунтазам ўқув семинарларини ташкил этиш;

қизлар гинекологияси бўйича ўқув-методик ва ахборот материалларини тайёрлаш, шунингдек, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича республика дастурларини ва ҳудудий дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этиш.

3. Қуйидагилар ҳудудий қизлар саломатлиги марказларининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

қизларга юқори малакали гинекологик ихтисослаштирилган тиббий ёрдам кўрсатиш, заруратга кўра тиббий ёрдам кўрсатиш учун Республика марказига йўналтириш;

бирктирилган ҳудуд қизларининг гинекологик соғлом ўсишини назорат қилиш, қизларда гинекологик маданиятни шакллантириш, белгиланган дастурлар асосида тиббий кўрикларни ташкил этиш;

қизларнинг гинекологик саломатлигини муҳофаза қилиш бўйича туманлараро илмий-амалий ва методик семинарлар, давра суҳбатлари ташкил этиш.

4. Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Хотин-қизларни қўллаб-қувватлаш ва оила институтини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятни тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" 2018 йил 2 февралдаги ПФ-5325-сон Фармони билан ўсмир қизлар ва фертил ёшидаги аёллар учун "аёллар маслаҳатхоналари" ташкил этилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

Белгилаб қўйилсинки, "аёллар маслаҳатхоналари" Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар туман (шаҳар) марказий кўп тармоқли поликлиникалари, оилавий поликлиникалари ва

қишлоқ врачлик пунктлари, шунингдек, Тошкент шаҳрининг оилавий поликлиникалари тизимасида ташкил этилади.

5. Қуйидагилар "аёллар маслаҳатхоналари"нинг асосий вазифалари этиб белгилансин:

эрта турмушга чиқишнинг олдини олиш, оила қуришни режалаштириш, туғруқлар ўртасидаги даврни узайтириш юзасидан тиббий ва ижтимоий-психологик нуктаи назардан илмий асосланган маслаҳатлар бериш;

исталмаган ҳомиладорлиқнинг олдини олиш, контрацепция усуллари юзасидан маслаҳатлар бериш;

жинсий тарбия ва маданиятни оширишга қаратилган ва жинсий йўллар орқали юқадиган касалликларнинг олдини олиш юзасидан, аноним тарзда маслаҳатлар бериш;

оналар ва болалар саломатлигини муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ акушер-гинекологик ва ижтимоий-хуқуқий ёрдам кўрсатиш; репродуктив саломатлиқни муҳофаза қилиш, она ва бола перинатал касалликларининг ва ўлим ҳолатларининг олдини олиш мақсадида аҳолининг билими ва санитария маданиятини оширишга қаратилган тадбирларни ўтказиш.

6. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги:

а) 2018 йил 15 майга қадар бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасаларида қизлар ва фертил ёшидаги аёлларга қўрсатилган акушер-гинекологик ва тиббий ёрдам хизматларининг мавжуд меъёрларини ҳамда асбоб-ускуналар ва инвентарлар билан таъминланганлиги ҳолатини танқидий кўриб чиқсин;

б) 2018 йил 1 июнга қадар: Молия вазирлиги ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан биргаликда ҳудудий қизлар саломатлиги марказлари ҳамда "аёллар маслаҳатхоналари"нинг штатлари сонини уларга бириктирилган ҳудуддаги тегишли 18 ёшгача бўлган қизлар ва фертил ёшидаги аёллар сонидан келиб чиққан ҳолда

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимидagi умумий штатлар сони ва унинг муассасаларини сақлашга ажратилган бюджет маблағлари доирасида;

"аёллар маслаҳатхоналари" фаолиятини ташкил этиш учун зарур бўлган тиббий асбоб-ускуналар ҳамда инвентарлар билан жиҳозлаш меъёрларини;

тасдиқланган меъёрларга мувофиқ "аёллар маслаҳатхоналари"ни тиббий асбоб-ускуналар ҳамда инвентарлар билан жиҳозлаш юзасидан чора-тадбирлар режасини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин;

в) 2018 йил 1 августга қадар Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги ҳамда Молия вазирлиги билан биргаликда Соғлиқни сақлаш вазирлигининг "ишонч телефони" (1003) тармоғи таркибида Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳар ва вилоятларда қўнғун фаолият кўрсатувчи "тезкор алоқа" тармоғи тизимини ишлаб чиқсин ва жорий этсин;

7. Қуйидагилар "тезкор алоқа" тармоғининг асосий вазифалари этиб белгилансин:

муружаатларга кўра реал вақт режимида сифатли тиббий маслаҳат бериш;

репродуктив саломатлиқни муҳофаза қилиш, оила қуришни режалаштириш, контрацепция усуллари ва жинсий йўллар орқали юқадиган касалликларнинг олдини олиш бўйича маслаҳатлар бериш;

жинсий тарбия муаммолари юзасидан қизлар ва аёлларга маслаҳатлар бериш;

оилада нотинчлик ҳолатлари юзасидан аёллар томонидан билдирилган муружаатларга кўра оилани сақлаб қолишга доир тегишли маслаҳатлар бериш;

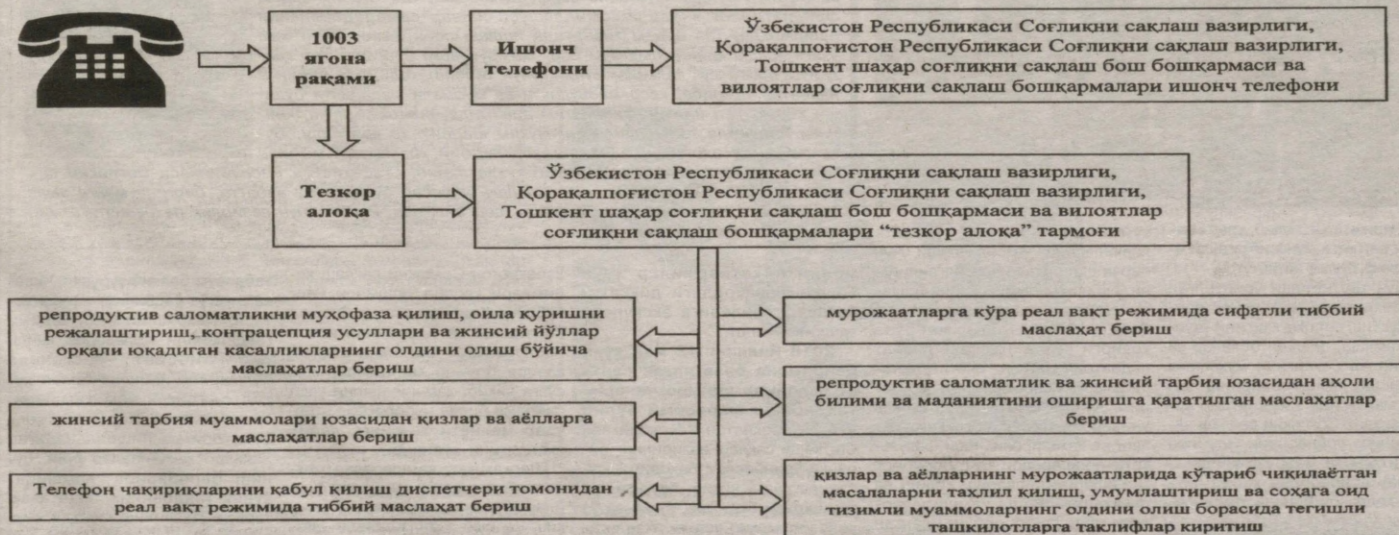
репродуктив саломатлик ва жинсий тарбия юзасидан аҳоли билими ва маданиятини оширишга қаратилган маслаҳатлар бериш;

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**
Тошкент шаҳри,
2018 йил 10 май

А. АРИПОВ

Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил «10» майдаги 352-сон қарорига илова

“Тезкор алоқа” тармоғи тизимининг чақириқларга хизмат кўрсатиш тартиби СХЕМАСИ

Изоҳ. Зарурат бўлганда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги "тезкор алоқа" тармоғи тизимининг чақириқларга хизмат кўрсатиш тартибига ўзгартиришлар киритиш ҳуқуқига эга.

Эътироф

МЕХНАТЛАР ЗАМИРИДА МУНОСИБ РАҒБАТ

Румия БУРНАШЕВА,
Самарқанд шаҳар
3-сон туғруқ мажмуаси
бош дояси:

— Ишимиз ниятда хушёрлик ва масъулиятни талаб этади. Чунки икки жон — она-бола ҳаёти учун жавобгармиз. Эътирофлиси шундаки, туғилажак чақалоқ дунёга келганда илк бор онани эмас, балки дояни кўради. Бу каби қувончи жараёнларни кўплаб гувоҳи бўлганман. Худди шу пайтда жажжи чақалоқ бор овози билан оламни титратар экан, уни қўлимга олиб, чин қалбимдан "Юртим сарвари бўл, болажон" дейман. Саҳнада исм ва фамилиям эълон қилиниб, менга ҳам "Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш аълочиси" кўкрак нишони тақдим этилганда гўёки кўз ўнгимда оналик бахтига муяссар бўлган бахтли аёл ва бағрига босиб турган мурғак қалб сиймоси гавдаланди. Эҳтимол сўзларимда муболаға бордир, лекин дунёда машаққатлари ортида бу қадар завқ мужассам яна бирор касб топилмаслигига ишончим комил. Фурсатдан фойдаланиб, барча ҳамкасбларимни эришган ютуқлари билан қўлаб қоламан.

лаш бошқармалари томонидан тайёрланган кўргазмалар билан танишдилар. Тадбирни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Бош мутахассиси Рихси Салихходжаева кириш сўзи билан очиб, республика шифохоналарида фидойиларча меҳнат қилаётган ўрта тиббиёт ходимларининг жамияти ва оилада ўрни бекиёслигини таъкидлаб, уларни касб байрамлари билан самимий қўлади. Сўнгра Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ўринбосари Эльмира Баситханова сўзга чиқиб, тиббиёт муассасаларида хизмат қилаётган кўп сонли ҳамширалар меҳнатини эътироф этди. Шунингдек, бугунги кунда уларнинг машаққатли ва масъулиятли бўлган вазифалари "Ҳамширалик иши"нинг моҳиятини белгилаб бераётганлигини, тиббиёт соҳасини ҳамширасиз тасаввур этиб бўлмаслигини алоҳида тилга олди. Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгаши раисининг ўринбосари Гўзал Тохтаева ўз чиқишида бир-биридан чакқон, меҳрибон, шижоатли ҳамшираларнинг инсон саломатлигини муҳофаза қилишда кўрсатаётган хиз-

нинг иши нималардан иборат эканлигини, шунингдек, ҳамкорликдаги фаолиятларни ҳамжихатликда олиб бориш зарурлигини таъкидлади. Республика ўрта тиббиёт ва фармацевтика ходимлари малакасини ошириш ва уларни ихтисослаштириш марказининг директори Лола Мусаёнова "Ўрта тиббий таълим ҳамда узлуксиз малака ошириш тизимини такомиллаштириш" бўйича ўз фикрларини билдириб, кейинги йилларда марказда янги тизим йўлга

Корея университети тиббиёт коллежи профилактик тиббиёт факультети профессори Ким Соок Вон "Аҳоли саломатлигини муҳофаза қилишда экология ва атроф-муҳит"га бағишланган тақдиротини намойиш қилди.

Тадбир давомида Ўзбекистон ҳамширалар ассоциациясининг раиси Гулнора Усмонова сўзга чиқиб, иштирокчиларни байрам билан қўлаб, тизимда кўп йиллар меҳнат қилган тажрибали ҳамшираларни ассоциациянинг қимматбаҳо соғғалари билан тақдирлади. Куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгаши то-

берилган юксак баҳо бўлди, десак муболаға бўлмайди. Тиббиётнинг барча йўналишлари бўйича 30 нафар ҳамшира Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан "Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш аълочиси" кўкрак нишонига муносиб, деб топилган бўлса, 30 нафари вазирлиқнинг ташаккурномасига, яна 30 нафари эса Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгашининг қимматбаҳо соғғалари билан тақдирландилар. Тадбир сўнггида таниқли санъаткорларнинг куй-қўшиқлари, гўзал рақслари билан иштирокчиларни хушнуд этдилар.

РИХСИ САЛИХХОДЖАЕВА,
Ўзбекистон Республикаси
Соғлиқни сақлаш
вазирлигининг Бош
мутахассиси, тиббиёт
фанлари номзоди:

— Аввало ҳамшираларимиз меҳнатини қўлаб-қувватлаётган, рағбатларга муносиб кўраётган Президентимизга чексиз ташаккуримни билдираман. Айни пайтда тизимда 360 минг нафарга яқин ҳамширалар фаолият олиб бормоқда. Таъкидлаш ўринлики, улар соҳанинг етакчи кучи ҳисобланади. Биз ҳамшира иборасини эшитганимизда кўз олдимизда халати-дек қалби пок, чехрасида доим

нинг алоҳида ўрни борлигини таъкидлади. Айниқса, тунларни тонгларга улаб реанимация бўлимларида беморлар ҳаёти учун курашаётган, оғир аҳволда келган беморларга ҳатто бахш этаётган ҳамширалар, нархот ўта мурраккаб ҳисобланган трансплантация операцияларида ҳам шифокорлар билан ёнма-ён туриб хизмат қилаётган жонкуяр ҳамширалар, туғруқ комплексларида она ва бола ҳаёти учун масъулликни ҳис этиб ишлаётган доялар, қолаверса, хонадонларга қатнаб ўз вазифасини астойдил бажараётган патронаж ҳамширалари меҳнатини алоҳида эътироф этди. Шу билан бирга,

Бахтиёр ХУДАЙБЕРДИЕВ,
РШТЭИМ Фаргона филиали тез тиббий ёрдам
станцияси бош фельдшери:

— Касбим билан ҳақли равишда фахрланаман. Кейинги йилларда ҳукуматимиз томонидан соҳага оид чиқарилаётган меъёрий ҳужжатлар ҳар биримизни хушёрликка, қолаверса, виждонан ишлашга ундамоқда. Хусусан, ўрта тиббиёт ходимлари зиммасига юкланган вазифалар бундан мустасно эмас. Жумладан, тез тиббий ёрдам фаолиятининг янада такомиллашуви ишлар самарадорлигини ошириш. Тез ёрдам хизматида ишлаш осон эмас, унинг ҳам ўзига яраша қийинчиликлари бор. Чақирувларга борганда ҳар қандай вазиятга дуч келасиз. Бунинг учун тиббиёт ходимида биринчи навбатда тажриба, касб масъулияти ва муомала маданияти бўлиши керак. Кўп йиллик фаолиятим давомида айтмоқчиманки, кейинги йилларда тез ёрдам учун муҳим шароитлар яратилди. Бугунги кунда аҳоли бу йўналишдаги тиббий хизматдан мамнун бўлмоқда. Меҳнатларимиз қўлаб-қувватланиб, "Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш аълочиси" кўкрак нишонини олишга муяссар бўлдим. Бу албатта, биргина менга эмас, жамоамизга берилган қатта эътибор, деб биламан. Рағбат учун вазирлик раҳбариятига миннатдорлик билдираман.

матларини тилга олиб, улар меҳнати рағбатга муносиб эканлигини фахр билан айтиб ўтди. Кун тартибидан ўрин олган "Ўзбекистонда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, оналар, болалар ва ўсмирлар соғлигини муҳофаза қилишда ҳамшираларнинг ўрни" мавзусида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ўринбосари Эльмира Баситханова маъруза қилди. У мавзу доирасидан келиб чиққан ҳолда бу борада ҳамшира-

қўйилганлигини, тингловчиларнинг таҳсил олиши учун борча шароитлар яратилганлигини, ахборот-коммуникация ишлари шаклланганлигини маълум қилди. Навбатдаги маъруза ҳозирги кунда Тошкент давлат педиатрия тиббиёт институти талабаларига сабоқ бераётган Америка Қўшма Штатлари Дрексель Университетининг соғлиқни сақлаш ва ҳамширалик иши факультети профессори Бет Леонберг "Болаларни парвариш қилиш ва овқатлантиришда ҳамшираларнинг вазифаси" деб номланган маърузасини қатнашчилар эътиборига ҳавола қилди. Жанубий

монидан қатнашчилар учун Тошкент шаҳридаги диққатга сазовор жойларига экскурсия ташкил этилди.

2018 йилнинг 12 май кuni байрамона безатилган санъат саройида иштирокчиларни тақдирлаш маросими бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг биринчи ўринбосари Баҳодир Юсупалиев сўзга чиқиб, бугунги кун ҳамшираси билимли, зукко ва ўз ишининг моҳир устаси эканлигини, тиббиётнинг қайси бир йўналиши бўлмасин, ҳамширалар-

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгаши раиси Фарҳод Хананияев ва Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Дониёр Хаджаевлар ҳам сўзга чиқиб, ҳамшираларни касб байрами билан муборакбод этиб, улар меҳнати таҳсинга лойиқ эканлигини айтишди.

Дарҳақиқат, ҳамширалар меҳнати тўғрисида бу каби илиқ фикрларни яна давом эттириш мумкин. Шундай экан, тадбирга ўзгача фойда киритган тақдирлаш маросими ҳамширалар меҳнатига

табассум балқиб турувчи, чинакамга ўз касбининг моҳир устаси, замонавий соҳа ходими гавдаланади. Қолаверса, қайси бир тиббиёт масканида бўлмайлик илқилик билан қўтиб оладиган ҳам ҳамшира. Шундай экан, ҳар йили кенг аудиторияда нишонланадиган Халқаро ҳамширалар кuni, бунинг баробарида "Ҳамшира" кўрик-танловининг мунтазам тарзда ўтказилиши ҳамда ҳамширалик иши билан боғлиқ

(Давоми 5-бетда).

(Давоми. Боши
1-бетда).

Эътироф

МЕХНАТЛАР ЗАМИРИДА МУНОСИБ РАҒБАТ

бўлган турли тадбирларда соҳа вакилларининг истеъдоди ва уларнинг фидокорона меҳнатлари яққол кўринади. Бу йилги тадбирда хизматлари таҳсинга лойиқ ҳамширалар Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгаши томонидан муносиб баҳоланди. Бир сўз билан айтганда, 90 нафар ҳамшира бугун ўзининг машаққатли меҳнати ортидаги маҳсулини кўра олди. Албатта, бу оддий гап эмас, бу ҳақиқатга йўрилган юксак рағбатдир. Тиббиёт тўхтаб турадиган жараён эмас. Шу боис, у серқирра бўлиб, доимий изланиш, янгилликлар сари интилишни талаб этади. Қисқа қилиб айтганда, фаолиятимизда ютуқларимиз ҳам бисёр, лекин галдаги вазифаларимиз жуда кўп. Давлатимиз раҳбарининг таъбири билан айтганда, аҳоли патронажини кенг қамраб олиб, уларга кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатини яхши-

(Давоми. Боши
1-, 4-бетларда).

лашга эришсаккина халқ биздан рози бўлади. Шунинг учун кўп сонли ҳамшираларимиз бундай эзгу ишларда доимо фаол бўлишларини даврнинг ўзи тақозо этмоқда.

Фарҳод ХАНАПИЯЕВ,
Ўзбекистон Соғлиқни
сақлаш ходимлари касба
уюшмаси Республика
Кенгаши раиси:

– 12 май – Халқаро ҳамширалар кунини ҳар йили юртимизда катта шодидна билан қутиб олинади. Ўтган йилгиларга қараганда ушбу тадбир кенг доирада ўтказилди. Мамлакатимиз ҳамширалари бугунги кунда қанчадан-қанча беморларга нажот бахш этиб, эл назарига тушмоқдалар. Икки кун давом этган Республика тадбирида ҳатто юртимизнинг чекка ҳудудларида ўзининг ҳалол меҳнати ва фидойилиги билан иштирок этган ҳамшираларимиз, аввало, Давлатимиз эътибори ва вазирлик ҳамда кенгашимизнинг эътирофига муносиб, деб топилдилар. Улардан 90 нафари вазирлиқнинг “Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш аълочиси” кўрак нишони ва ташаккурномаси, шу-

Садаф ҚОСИМОВА,
Навоий вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси
бош ҳамшираси:

– Касб байрами мен учун ўзгача шукҳ билан ўтди. Семинарнинг биринчи кунини тажрибали мутахассислар томонидан фаолиятимиз учун зарур бўлган маърузалар қилинди. Шу билан бирга, Ўзбекистон ҳамширалар ассоциациясининг эсдалик совғалари топширилди. Куннинг иккинчи ярмида Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойлари билан яқиндан танишдик. Тадбирнинг иккинчи кунини эса янада завқли бошланди. Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирликлари ва Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгашининг байрам табриги барчамизни тўлқинлантирди. Менга Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш ходимлари касба уюшмаси Республика Кенгаши раиси Фарҳод Хананияев кенгашининг фахрий ёрлиғи ҳамда қимматбаҳо совғасини топширар экан, ҳамширалар меҳнати қадр топган ана шундай юрда яшаётганлигимдан гурурландим. Бунинг барборида, таниқли хонандалар томонидан ижро этилган кўй ва кўшиқлар ҳамда жозибали рақслар барчамизни хушнуд этди. Ўз ўрнида биз ҳам билдирилган ишонч ва рағбатларни оқлаб, эл саломатлиги йўлида астойдил хизмат қиламиз.

нингдек, кенгашимиз томонидан фахрий ёрлиқ ҳамда қимматбаҳо совғаларга эга бўлдилар. Шу ўринда эътироф этишим лозимки, юртимизда 360 минг нафар ўрта тиббиёт ходимлари бўлса, улар ҳам ана шундай рағбатларга муносибдир. Ишончим комилки, келгусида меҳнати бу каби қадр топган ҳамшираларимиз сафи янада кенгайиб бораверади.

Зулфия ҲАКИМОВА,
Қашқадарё вилояти
Китоб туман тиббиёт
бирлашмаси кўп тармоқли
марказий поликлиникаси
патронаж ҳамшираси:

– Ҳамшира бу самимийлик, инсонлар қалбига йўл топиш, қолаверса, фаолияти давомида билим ва малакага эга бўлмоғи лозим. Чунки, у одамлар саломатлиги йўлида жонини фидо этгувчи, дардларга малҳам бўлгувчи касб эгасидир. Бугунги тадбирда ҳамширага берилган эътирофу таснифлар машаққатли ишларимизга юксак баҳо бўлди. Айниқса, ҳамкасбларим қатори Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг фахрий ёрлиғи билан тақдирланганим мен учун қутилмаган қувонч бўлди. Кўзларимга севинч ёшлари қал-

киди. Пойтахтимизнинг мухташам санъат саройи саҳнасида Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг ўринбосари Эльмира Баситханова менга фахрий ёрлиқни топширар экан, аёллари эъозли юрт-

да меҳнат қилиб, жамият ва оилада ўз ўрнини топганимдан шодландим. Камтарона хизматларимни инобатга олиб, фаолиятимга янада шижоат бағишлаган раҳбариятга ташақкур билдираман.

Хулоса ўрнида айтиш жоизки, инсонлари қадр топган юртга ана шундай байрамлар ярашади. Бўлиб ўтган мазкур байрам тадбирининг ҳам ўрни қанчалик беқиёс эканлигини юқоридаги фикрлардан янада чуқур англаб етдик. Халқимиз бахтига ўз меҳнати билан эл назарига тушайтган ҳамшираларимиз сафи янада кенгайишини истаб қоламиз.

ЭЪТИБОР ВА ЭЪЗОЗ ИФОДАСИ

Клара
ТОШМУХАММЕДОВА,
Соғлиқни сақлаш
тизимининг меҳнат
фахрийси:

– Мамлакатимизда кўп йиллар давомида жамият раванки учун хизмат қилган инсонлар меҳнати қадрланиб келаётганлиги биз каби фахрийларни мамнун этмоқда. Ўтган фаолиятим давомида оналик бахтига муяссар бўлган аёллар ва мурғак гўдақлар ҳаётининг энг ажойиб ҳамда қувноқ кўнларини эслатади. Мен учун қадрли бўлган Республика ихтисослаштирилган акушерлик ва гинекология илмий-амалий тиббиёт марказидаги хотираларим ҳаёт ва умр йўлиمنى доялик касбига бағишлаганимни ва ундан завқ олганлигимни ёдга солиб туради. Биз тиббиётнинг дастлабки ривожланиш йилларида, оғир шароитларида ишлаб кўрдик. Бугунчи? Бугунги талаб ва сиёсат тамомилан бошқача. Одамларимизнинг тиббиётга муносабати ўзгарган. Яна ва яна ишлагинг келади. Айни пайтда уйда оилам ва набираларим даврасида кескалик гаштини суриб, мамлакатимизда юз бераётган ўзгаришларни кўриб, инсонлари эъзозланётган юртимиз ҳаммаша тинч ва фаровон бўлиши учун кўлларим доим дуода. Айниқса, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг нуруний отахон онахонларга кўрсатаётган эътибор ва ғамхўрлигидан беҳад мамнунимиз.

Кунини кеча юртимизда нишонланган 9 май – Хотира ва қадрлаш кунини ҳамда 12 май – Халқаро ҳамширалар кунини Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги бош мутахассиси Рихис Салихаджаева ҳамда Ўзбекистон Ҳамширалар ассоциацияси раиси Гулнора Усмоновалар хонадонимизга ташир буюриб, мени байрам билан қизгин қўтладилар. Бу албатта, уларнинг меҳнатимга бўлган эътирофлари, деб билдим. Шу ўринда меҳнатимизни кўллаб-қувватлаб, халқимиз саломатлиги йўлида кўшган ҳиссамизни унутмасдан бизни ардоқлаб келаётган вазирлик раҳбариятига ҳам ташақкур билдириб, уларга оилавий хотиржамлик, ишларида эса ривожлар ёр бўлишини истаб қоламан.

Яқинда Ўзбекистон касба уюшмалари
Федерацияси санаторий-курортлар бош
қармасига қарашли “Умид гулшани” сана
торийсида Халқаро ҳамширалар кунига
бағишланган байрам тадбири бўлиб
ўтди.

Тадбирни санаторий директори Акмал Йўлдошев кириш сўзи билан очиб, иштирокчиларни байрам билан қўтлади.

– Халқаро ҳамширалар кунини муносабати билан республикаимиз тиббиёт муассасаларида меҳнат қилаётган ижтимоий ҳимояга муҳтож ва фидойи 50 нафар ҳамшира Касаба уюшмалари федерацияси томонидан “Умид гулшани” санаторийсига бепул йўлланма билан таъминланиб,

айни пайтда саломатликларини тиклаш билан бирга маданий ҳордиқ чиқармоқдалар, – дейди **Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси санаторий-курортлар бошқармаси ҳамширалик иши бўйича мутахассиси Шаҳноза Назарова.**

Тадбирда **Ўзбекистон ҳамширалар ассоциацияси раиси Гулнора Усмонова** ҳам иштирок этиб, тизимда етакчи ўринларда фаолият юритаётган ҳамширалар меҳнатини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, ишлашлари учун кенг имкониятлар яратиш, кези келганда дам олиш шартлоқларида ҳордиқ чиқариш муҳимлигини таъкидлаб ўтди. Шунингдек, ассоциация томонидан 50 нафар ҳамширага фаолиятларида қўл келадиган, яъни беморга шошилиш ҳолатида биринчи тиббий ёрдам кўрсатишга оид китоб ва эсдалик совғаларини тақдим этди.

Бу каби тадбирлар мамлакатимизнинг барча тиббиёт муассасаларида кўтаринки кайфиятда нишонланиб, Ўзбекистон ҳамширалар ассоциациясининг вилоят бўлиналари ўз ҳудудларида аҳоли саломатлигини муҳофазалашда фаол иштирок этаётган ҳамшираларга байрам тадбири уюштириб, улар меҳнатини муносиб рағбатлантирмоқда.

4-5-саҳифа материалларини
Ибодат СОАТОВА тайёрлади.

Семинар

ФАОЛИЯТЛАР САМАРАДОРЛИГИДА МАЪНАВИЯТ САБОҚЛАРИ

Жорий йилнинг 15 май куни 2-Республика тиббиёт коллежида "Соғлиқни сақлаш тизими муассасаларида маънавий-маърифий ва таълим-тарбия ишларининг самарадорлигини ошириш истиқболлари" мавзусига бағишланган семинар бўлиб ўтди.

Унда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги фан ва тиббий таълим бошқармаси, Қорақалпоғистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Тошкент шаҳар ва вилоятлар соғлиқни сақлаш бошқармаларининг маънавий-маърифий ишлар бўйича масъул ходимлари, Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи Республика Кенгаши мутасаддилари, диний идора ва алоқадор ташкилотлар вакиллари иштирок этди.

Тадбирни Соғлиқни сақлаш вазирлиги маънавият ва маърифат ишлари бўйича масъул ходими Ўрол Абилов кириш сўзи билан очиб, бугунги кунда мамлакатимизда олиб борилаётган кенг қўламли ислохотлар ва

Шавкат Тўраев Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев нутқлари ва асарларида маънавият, таълим-тарбия соҳасини ривожлантиришга оид илгари сурилган концептуал йўналишларга бағишланган маъруза-

рувчи асосий омиллардан бири эканлигини таъкидлади. Шундан сўнг, Ўзбекистон мусулмонлари идораси раиси ўринбосари Шайх Абдулқазиз Мансуров сўзга чиқиб, Ислом дини маънавиятига ёт қарашлар, ҳаракатлар ва уларнинг инсонлар, ёшлар маънавий-руҳий дунёқарашига салбий таъсирларининг олдини олиш борасида фикр юритди. Бунинг учун жамоатчилигимиз онгига истиқлол ғояларини янада чуқур сингди-

уларда маънавият масаласига қаратилаётган эътибор ҳусусида тўхталиб ўтди. Семинарда Республика маънавият-маърифат маркази раҳбари ўринбосари

си билан иштирок этди. Шунингдек, маънавият, маърифат масаласи ҳусусида сўз юритиб, ушбу тушунчаларга давлат ва жамиятнинг миллийлигини аңлатиб ту-

риш, айниқса, ёш авлод вакиллари миллий мафкура ва умумбашарий қадриятларимизга ҳурмат руҳида тарбиялашга алоҳида эътибор қаратиш зарурлигини айтиб ўтди. Бу мақсадни рўйбга чиқариш учун инсон манфаатларини қадрлашга хизмат қилувчи маънавий-маърифий тарбия, тарғибот-ташвиқот тадбирларини кучайтириш лозимлигини таъкидлади.

— Анжумандан қўзланган мақсад, аввало, соғлиқни сақлаш тизими йўналишида маънавий-маърифий ишларнинг ўрни ва аҳамиятини муҳокама қилишдан иборатдир, — дейди Соғлиқни сақлаш вазирлиги маънавият ва маърифат ишлари бўйича масъул ходими Ўрол Абилов.

— Шу билан бирга, тиббиёт ходимларининг маънавияти қай

даражада, бу борада уларга қўйилган талаблар ва мазкур фаолиятлар самарадорлигини ошириш масаласига атофлича ёндашишдир. Маълумки, бугунги ёшлар юрт келажаги, мамлакат таянчи. Шу боис ҳам бу йўналишдаги тарғибот ишларини айнан улар билан олиб боришни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблайман. Сабаби, эзгу ғоялар ва буюқ мақсадлар сари юксак маънавият билан интилган инсон қамолотга эришади. Бугун тиббиёт йўналишида тахсил олаётган бўлғуси шифокорларимиз онгига қанчалик кўпроқ сингдирсак, эртанги натижаларимиз ҳам шунга яраша бўлади. Мана, айти пайтда Соғлиқни сақлаш вазирлиги тизимида ҳам Ўзбекистон Ёшлар итти-

фоқининг бошланғич ташкилот фаолияти йўлга қўйилган. Ушбу ташкилот томонидан олиб борилаётган изчил ислохотлар, хусусан, кенг қўламли тарғибот ишлари эса бугунги анжуман мазмун-моҳияти билан узвий ҳамохангидир. Тадбирнинг кенг доирада ташкил қилиниши ва ўқув-семинар тарзида ўтказилишига сабаб, бу ерда муҳокама қилинаётган масалалар анжуманга йиғилган масъуллар томонидан жойларда тарғибот-ташвиқот кўринишида давом эттирилади. Бу эса тиббиёт тизимидаги фаолиятлар самарадорлигини таъминлаш, бунинг баробарида халқимизнинг тиббий маданиятини янада юксалтиришга хизмат қилади.

Тадбирда шунингдек, Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи республика Кенгаши раиси ўринбосари Дилноза Каттаханова, Соғлиқни сақлаш вазирлиги фан ва тиббий таълим бош бошқармасининг ўрта таълим муассасалари бўйича етакчи мутахассиси Лутфи Юсупова, 2-Республика тиббиёт коллежи директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Исомиддин Бахромовлар ўзларининг мавзуга оид маърузаларини иштирокчилар эътиборига ҳавола қилди. Таъкидлаш керакки, семинар доирасида коллеж ўқувчилари томонидан маънавий-маърифий мавзуга оид яратилган кўргазмалар кўроллар намоиши ҳам ташкил қилинди.

Ҳасан АБДУҒАНИЕВ.

НАРКОМАНИЯГА ҚАРШИ КУРАШДАГИ ҲАМКОРЛИК

Жорий йилнинг 17-18 май кунлари Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳамда Европада ҳафсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти Ўзбекистон лойиҳалар координатори томонидан "Наркотик моддаларни назорат қилишни ташкил этишда ёрдам бериш, уларнинг ноқонуний савдоси ва тақсимланишига қарши курашиш. 5-босқич" лойиҳаси асосида Наркология диспансерларининг ташкилий-ўқувий бўлими мутахассислари учун семинар-тренинг ташкил этилди.

Унинг очилишида сўзга чиққанлар мамлакатимиз тиббиётидаги ўзгаришлар ҳусусида тўхталиб, наркология касалликлари бутун дунёнинг глобал муаммоларидан бири эканини таъкидлашди. Шу билан бирга, юртимизда наркоманияга қарши курашиш борасида қабул қилинган меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, тарғибот ишлари, халқаро тажриба тўғрисида атофлича фикр билдиришди.

20 нафар соҳа ходимлари иштирок этган мазкур семинарда касаллик варақалари, юритилади-

ган ҳужжатлар, соғлиқни сақлаш тизимида наркология хизмати профилактикаси ҳисоботидаги ўзгаришлар, Республика наркология маркази, Тошкент шаҳри ва Самарқанд вилояти наркология диспансерларида янги психоактив моддаларнинг қўлланилиши ҳолатлари тўғрисида маърузалар қилиниб, амалий машғулотлар ўтказилди.

— Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг маълумотларига кўра, бугунги кунда дунё микёсида алкоғолизмга чалинганлар 2 миллиард, никотин ва тамаки маҳсулотларига ружу қўйганлар эса 1,3 мил-

лиардни ташкил қилиб, наркотик ҳасталиклардан 185 миллионга яқин инсонлар азият чеқмоқда, — дейди Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги бош наркологи Мустафин Олег. — Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, бу кўнинг долзарб муаммоларидан биридир. Шу боис, олдимизда асосий вазифа, яъни касалликни аниқлаш ва тўғри даволаш турибди. Буни амалга ошириш учун барча шарт-шароитлар яратиб берилмоқда. Давлат раҳбари томонидан қатор меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниб, тиббиёт муассасалари, жумладан, наркология диспансерлари реконструкция қилиниб, замонавий асбоб-ускуналар билан таъминланмоқда. Қолаверса, 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ҳам соғлиқни сақлаш тизимини янада ислох қилишга қаратилган билан фаолиятларимизни янги босқичга қўтаришда дастуриламал бўлмоқда. Мазкур семинарда вилоятлардаги диспансерлар мутахассислари билан соҳадаги муаммо ва камчиликлар ечими борасида ўзаро фикр алмашишди. Бунинг баробарида, наркологик касалликлар, алкоғолизмнинг тарқалганлиги, токсикомания ва наркоманияни даволашда замонавий ёндашувлар, касалликнинг олдини олиш учун ҳамкор ташкилотлар билан тарғиботни кучайтириш тўғрисида келишиб олинди.

— 200 ўринга мўлжалланган муассасамизда 16 нафар шифокор томонидан тиббий хизмат кўрсатиб келинмоқда, — дейди Сурхондарё вилояти наркология диспансери ташкилий-методика амбулатор консултатив бўлими бошлиғи Гулқамал Болтаева. — Бу жараёнда замонавий усуллар амалиётга татбиқ этилмоқда. Шифокорлардан ташқари тиббий психолог ҳам беморларнинг ушбу зарarli одатни енгиш, касалликдан буткул халос бўлиш юзасидан тавсияларини бермоқда. Улар психолог тест, тренинг, амалий машғулотлар тарзида олиб боришмоқда. Айтиш жоизки, ушбу касалликка чалинганларнинг аноним даволаниши ҳам тўлиқ таъминланмоқда. Қанчалар вақтли ҳаракат қилиб, эрта тахсис қўйилса, шунчалар тез олди олинади ва даволанади. Хозирги кунда беморларнинг тиббий саводхонлиги ортган. Яъни авваллари, дори-дармон, тиббий хизмат бепул

бўлса-да, амбулатор беморлар кўп келмас, ўз саломатлигига бепарқ қарар эди. Бугунги кунда улардаги иштиёқ, соғайишига бўлган ишончни кўриб қувонаман, албатта. Бу Давлатимиз томонидан тиббиётда олиб борилаётган ислохотларнинг ижобий натижаи, халқнинг тиббиётга бўлган ишончидан дарақдир, десам муболаға бўлмайди. Яна бир эътирофли ҳикоят, муассасамиз қайта реконструкция қилиниб, замонавий бинолар қурилмоқда. Улар коммуникацион технологиялар билан таъминланган. Бу ҳам аҳолига сифатли тиббий хизмат кўрсатишда кўмак беради. Мазкур ишларни вилоят ҳокимининг шахсан ўзи назоратга олиб, камчиликларни бартараф этиб келмоқда.

Семинар жорий йилнинг 18 май кўни давом эттирилиб, иштирокчиларга ташкилотчилар томонидан сертификатлар берилади. **Жонибек МАЪРУПОВ.**

Республиканский
специализированный
научно-
практический
медицинский центр
НЕЙРОХИРУРГИИ

Сфера медицины

В Узбекистане проводится масштабная работа по улучшению деятельности учреждений системы здравоохранения, обеспечению высокого качества медицинских услуг населению. Республиканский специализированный научно-практический медицинский центр нейрохирургии является одним из ведущих во всей Центральной Азии. Здесь осуществляют деятельность высококвалифицированные специалисты. В их числе три доктора и 19 кандидатов наук, десятки молодых и опытных ученых, врачей. Наличие областных филиалов дает возможность спасти жизнь пациентов из самых отдаленных населенных пунктов, что способствует снижению уровня смертности и инвалидности среди населения.

ВЫСОКИЙ ЭФФЕКТ ОПЕРАТИВНОГО ЛЕЧЕНИЯ

В центре осуществляют деятельность отделения сосудистой нейрохирургии, нейрореабилитации, патологии позвоночника и спинальной нейрохирургии, патологии хирургии основания черепа, нейроонкологии, нейрореанимации, детской нейрохирургии и экстренной нейрохирургии для больных с нейротравматизмом.

Наши специалисты внедряют в практику высокотехнологичные методы хирургического лечения патологий головного и спинного мозга. В их числе микроваскулярная декомпрессия тройничного нерва, эндоскопическая вентрикулоцистерностомия, оперативное лечение эпилепсии, открытые операции на аневризмах и мальформациях – их клипирова-

ликворей и реконструкции поврежденного черепа, перкутанная дискэктомия, удаления опухолей позвоночника, хирургия опухолей основания черепа, краниопластика титановым материалом, использование интраоперационной ЗМГ.

Центр оснащен современным оборудованием МСКТ, цифровыми рентгеновскими и ультразвуковыми аппаратами позволяющими проводить на высоком уровне диагностику заболеваний. В рассчитанном на 158 койко-мест лечебном учреждении ежегодно проводится свыше четырех тысяч операционных вмешательств. За последние 10 лет разработано около 50 оригинальных способов лечения и устройств, наиболее перспективные из которых внедрены в широкую практику. В прежние времена для выполнения вышеперечисленных операций наши соотечественники были вынуждены выезжать за рубеж. Сегодня в этом нет никакой необходимости. Более того, в центр за помощью нередко обращаются пациенты из соседних стран, что можно считать одним из показателей качества услуг.

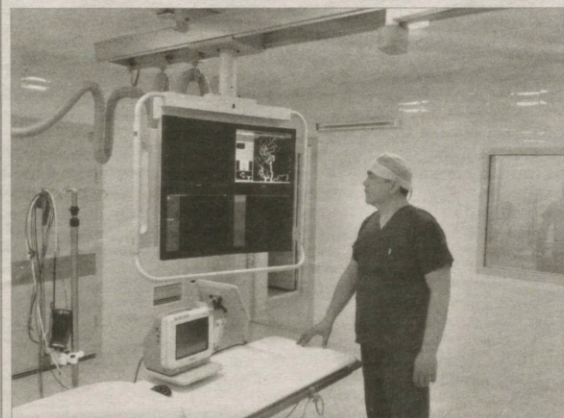
Специалисты передают накопленный опыт студентам Ташкентской медицинской академии. За годы независимости ими установлены связи с крупнейшими зарубежными клиниками. Это японский институт здоровья "Фу-жита", индийский госпиталь BLK, российский институт нейрохи-

рургии имени академика Н. Н. Бурденко, госпиталь Пучон из Республики Корея. Нейрохирурги на регулярной основе повышают квалификацию в США, Англии, Германии, Италии, Турции, Польше. Многие из них являются членами престижных международных научных сообществ. Соответственно растет число иностранных специалистов, желающих принять участие в научных форумах, проводимых в Узбекистане.

Достойную оценку деятельности Республиканского специализированного научно-практического медицинского центра нейрохирургии дают не только зарубежные ученые, но и многие наши сограждане.

– Несколько месяцев назад я начал ощущать сильные головные боли, тошноту и рвоту, – рассказывает 29-летний уроженец Сырдарьинской области Умид Усмонов. – В результате обследования врачами было выявлено новообразование в головном мозге. Я был крайне подавлен, узнав об этом. Однако после удачно проведенного оперативного вмешательства по удалению опухоли вновь вернулся к полноценной жизни, к своим родным и близким. Сегодня безмерно рад тому, что у меня не осталось никаких осложнений. Выражаю сердечную благодарность врачам Центра.

– Нейрохирургия является одним из самых сложных направлений современной медицины, специализируемся на оперативном лечении заболеваний нервной системы, – рассказывает руководитель центра, доктор медицинских наук, профессор Гайрат Кариев. –

не, хирургия тетринг-синдрома и диастоматомии, оперативное лечение мальформаций Киари, стабилизация позвоночника кейджами и транспедикулярными пластинами, ламинопластика при стенозах позвоночного канала, вертебропластика костным цементом, хирургия базальных

СОЧЕТАЯ ТЕОРИЮ С ПРАКТИКОЙ

В современной биологии и медицине все большую значимость приобретает вирусология, как учение о субмикроскопических внутриклеточных паразитах, поражающих людей, животных, растения и микроорганизмы.

Основными направлениями деятельности Научно-исследовательского института вирусологии Министерства здравоохранения Республики Узбекистан является осуществление научно-методической и координационной деятельности в данной области, оказание населению высококвалифицированной специализированной медицинской помощи по диагностике, лечению и профилактике вирусных инфекционных заболеваний.

– Мы изучаем такие инфекции как ВИЧ/СПИД, вирусные гепатиты, природно-очаговые вирусные инфекции, грипп, кишечные инфекции, ведем разработки в сфере онковирусологии, – рассказывает директор института, доктор медицинских наук, профессор Эркин Мусабаев. – Проводим научно-исследовательские работы в сфере оптимизации и внедрения новых методов диагностики, лечения и профилактики вирусных забо-

леваний, изучаем качество диагностики, вирусологических и бактериологических препаратов, разрабатываем меры

по предотвращению заражения и распространения вирусных заболеваний среди населения, занимаемся подготовкой молодых специалистов, организуем методическую и консультативную помощь смежным и профильным учреждениям, проводим мастер-классы в регионах.

В состав института входит клиника, где оказывается лечебно-профилактическая помощь больным ВИЧ-инфекцией, острыми и хроническими вирусными гепатитами, цирроза-

ми печени и кишечными инфекциями. Национальный центр гриппа является Республиканским научно-методическим центром по вопросам гриппа и других респираторных вирусных инфекций. Его специалисты принимают участие во многих международных конференциях, посвященных проблемам пандемии гриппа и птичьего гриппа. Недавно созданные отделы секвенирования вирусов и генома человека, а также культуральных исследований занимаются внедрением передовых технологий в отечественную сферу здравоохранения.

На базе института действует ряд хорошо оснащенных лабораторий, занимающихся изучением возбудителей и переносчиков трансмиссивных вирусных инфекций, обеспечением системы контроля качества производимых и импортируемых тест-систем для диагностики ВИЧ/СПИД, вирусных гепатитов В и С. В институте большое внимание уделяется подготовке научных кадров.

На сегодняшний день здесь трудятся шесть докторов и семь

кандидатов наук, передающих опыт молодым. Ими проводится расшифровка нуклеотидной последовательности генома вирусов, при помощи которой определяется мутация генов, резистентность вируса к антивирусной терапии. С высокой долей точности определяется степень мутации специфических генов, имеющих влияние на течение хронического гепатита С и эффективность лечебно-профилактических мер. На сегодняшний день уже разработан и внедрен дополнительный метод лечения Крымской Конго, геморрагической лихорадки с применением препарата «Рибавирин» и гипериммунной сыворотки.

Научно-исследовательская работа ведется в рамках фундаментальных, прикладных, инновационных грантов Республики Узбекистан, а также международных меморандумов, подписанных представителями России, Японии, Норвегии, Индии, Республики Корея.

Полосу подготовил
Хамидулла УБАЙДУЛЛАЕВ. Фото автора.

18 май – Халқаро музейлар куни

ТИББИЁТ ТАРИХИНИНГ НОДИР САҲИФАЛАРИ

Маълумки, 18 май – Халқаро музейлар куни сифатида кенг нишонланади. Мазкур сана мамлакатимизда ҳам кўтаринки кайфиятда ўтказилиб, юртимиздаги барча музейларда очик эшиклар куни, деб эълон қилинади. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги тасарруфидаги Каюм Зоиров номидаги Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш музейида ҳам халқаро музейлар кунига бағишланган тадбир кенг доирада олиб борилади. Айни кунда музейга ташриф буюрсангиз тизимга оид экспонатлар билан бирга, у ердаги тозаллик ва озодлик, ходимларининг самимий муносабати, шунингдек, киравиш залларидаги замонавий тарзда ташкил қилинган рангли фото кўргазмалар диққатингизни ўзига жалб этади. Эътирофлиси шундаки, тиббиётимиз тарихи ва равнақи, унинг бой меросини ўрганиш мақсадида ташриф буюраётганлар сони тобора ортиб бормоқда. Хатто чет эллик меҳмонларнинг ҳам музей тўғрисидаги илиқ фикрлари Ўзбекистон тиббиётининг жаҳон ҳамжамиятида ўз ўрни борлигини кўрсатмоқда. Зеро, бундай файзли музейнинг нуфузи ортишида муассаса ходимларининг хизмати катта бўлмоқда.

– Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш музейи 1973 йилнинг 15 май куни ташкил этилган

дир. Экспонат музейимиздан 1973 йилдан бери ўрин олган бўлиб, бутун дунё бўйлаб 7 нусхада яратилган. Шулардан бири Ўзбекистонда. Фондимизда 160 дана ноёб китоблар мавжуд. Шунингдек, масканизмга замонавий рух киритиш учун мустақиллик йилларида тиббиёт соҳасида эришилган ютуқлар, ислохотлар тўғрисида замонавий кўргазма ташкил этилди. Бундан ташқари, "Гигиена тарихи ва ҳозирги замон", деб аталувчи кўргазма очилиб, унда Ўзбекистонда овқатланиш, ҳаво, сув гигиеналарига бағишланган янги талқиндаги маълумотлар намойиш этилади, – дейди музей директори Владислав Болкунов.

бўлиб, унинг йўналиши асосан, маданий-маърифий, мамлакатимиз тиббиёти тарихини таништириш ва республикаимизда соғлиқни сақлаш тизимида эришилган ютуқларни оммалаштириш, аҳоли ўртасида тиббий билимларни тарғиб қилиш, музей фондларини илмий ўрганиш ва бойитиш ҳамда экспозицияларини янгилаш, реставрация қилишдан иборатдир. Бугунги кунда музейдаги ашё ва коллекциялар сони 14988 тага тўғри келса, асосий фонд 2409, илмий ёрдамчи фонд эса 12579 тани ташкил этади. Музейдаги энг ноёб кўргазмалардан бири Германиядаги Дрезден гигиеник музейида тайёрланган "Шиша одам" модели

– Тиббиётнинг асл мақсади халқ саломатлигини муҳофаза қилишдир. Аввало, ҳар бир инсон ўз соғлиғи йўлида тиббий билимга эга бўлмоғи лозим. Ана шундай маълумотга эга бўлишда ўзининг 45 йиллик фаолияти билан республика тиббиёт тарихини халққа танитиб келаётган музейимиз билан ҳар қанча фخرлансак арзийди. Айни кунда замонавийлаштирилган барча экспонатларимиз, электрлаштирилган рангли кўргазмалар, шунингдек, ҳар бир хонада тиббий тарихий манбаларнинг мавжудлиги, турли хилдаги ноёб топилмалар ташриф буюрувчиларнинг тиббий билимларини оширишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Куни кеча

музейимизга бир гуруҳ сингапурлик ўқитувчи ва инженерлар ташриф буюриб юртимизда ана шундай диққатга молик тиббиёт музейи борлигини эътироф этиб, тарихий манбалардан хабардор бўлдилар, – дейди музей экскурсоводи Любовь Орлова.

– Музейимизнинг фохри хисобланган электрлаштирилган "Шиша одам" модели ташриф буюрувчилар учун жуда қизиқарли. Мазкур экспонат орқали инсон ички аъзолари – асаб, юрак қон-томир тизими, нафас, овқат ҳазм қилиш ва бошқалар навбатма-навбат ёритилади. Айни пайтда ҳар бир аъзонинг тузилиши ва асосий вазифаси изоҳланади, юзага келиши мумкин бўлган касалликлар ҳақида ҳикоя қилинади, – дейди экскурсовод Малика Пўлатхаджаева.

– Экскурсоводларимиз тиббиётимиз тарихи ва бугуни тўғрисида келган гуруҳларга ўзбек ва рус тилларида маълумот бериб борадилар. Тиббиёт тамал тошини қўйган Абу Али ибн Синога бағишланган мемориал залда қизиқарли экспонатлар жуда кўп.

Хулоса қилиб айтганда, бугун музейда очик эшиклар куни давом этмоқда. 2018 йилнинг 23 май куни Маданият вазирлигининг мажлислар залида Республика илмий-амалий конференцияси ҳамда "Музей - халқ тарихининг кўзгуси" республика кўрик-танлови ўтказилиши режалаштирилган бўлиб, унда музей жамоаси ҳам Ўзбекистон тиббиёти тарихининг намойишига бағишланган чиқишлари билан иштирок этишга қизгин тайёргарлик кўрмоқда.

Ҳасан АБДУҒАНИЕВ.

ХОВЛИМДАГИ ТАРИХ КЕКСА БИР ЎРИК

Райим бобом, Бувихол аямнинг ёрқин хотирасига

Аҳмат бобом келтириб эккан,
Гофур бобом қўллари теккан,
Не-не замон шохиди бўлган,
Ховлимдаги тарих кекса бир ўрик.

Гуллаганда қойил қолганмиз,
Езда соясидан баҳра олганмиз,
Мевасидан тўйиб-тўйиб еганмиз,
Риску-рўз манбаи кекса ўрик.

Хайри энам қоқиб шигил мевасин,
Қўшиларга дилдан улашган,
Ҳамсоёлар алқаб дуо қилишган,
Меҳр сарчашмаси кекса ўрик.

Райим бобом ўтди, барча йиғлашди,
Азада қарс синди ўрикнинг шохи,
Икки новда тобутга маҳкам илашди,
Мунгайганча қолди кекса бир ўрик.

Мозорга боришдан кимдир хорида,
Синган шох новдаси қабирга борди,
Қўриб кўз ёшларим шашқатор оқди,
Ховлимдаги оқибатли кекса бир ўрик.

Ўрикнинг ёши юзлардан ўтган,
Қиммату Бувихолни кўрган,

Кимлар келдию, кимлар кетган,
Уни ховлидаги ўрикдан сўранг.

Райим ўтди, Халил қолди,
Бувихол ўтди, Ўғилой қолди,
Гофур уйи энди кимга қолди,
Уни кекса ўрикдан сўранг.

Аҳмат бобомдан ўрик қолди,
Гофур бобомдан ховли қолди,
Райим бобомдан нима қолди,
Уни кекса ўрикдан сўранг.

Юрагини эзаверар зил армон,

Мендан рози бўлинг бобожон,
Сизсиз уйларингиз хувиллар,
Қалбим бу армондан безиллар.

Азобларинг роҳат бўлсин илойим,
Гўринг нуру гулга тўлсин илойим,
Тилово-ла руҳинг ёдга оламан,
Оллоҳимдан сабр сўраб қоламан.

Абдукарим УСМОНҚУЛОВ,
шифокор.
Сирдарё вилояти, Ширин шаҳри.

Газета
муассиси:
Ўзбекистон
Республикаси
Соғлиқни
сақлаш
вазирлиги

Бош муҳаррир
Баҳодир ЮСУПАЛИЕВ
Бош муҳаррир ўринбосари
Ибодат СОАТОВА

Газета ўзбек ва рус тилларида чоп этилади. Ҳафтанинг жума кунлари чиқади. Мақолалар кўчириб босилганда "O'zbekistonda sog'liqni saqlash – Здравоохранение Узбекистана" газетасидан олинди, деб кўрсатилиши шарт. Тахририятга келган қўлёзмалар тақриз қилинмайди ва муаллифга қайтарилмайди.

Манзил: 100060, Тошкент шаҳри,
Истикбол кўчаси, 30-уй, 2-қават.
Тел/факс: 233-13-22, тел.: 233-57-73. Газета
Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва ахборот
агентлигида 2009 йилнинг 11 март куни
руйхатга олинган. Гувоҳнома рақами 0015.

Газета материаллари тахририят
компьютер марказида
терилди ва сақланган.

Адади 4561 нусха.
Буюртма Г-537.

Газета «ШАРҚ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси басмахонасида
чоп этилди. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41-уй.
Газета ҳажми 2 босма табоқ. Формати А3. Офсет усулида босилган.

Саҳифаловчи Бахтиёр ҚҲОҚОВ. Суратлар муаллифи Ақром АБДУЛЛАЕВ.

Басмахонага топшириш вақти – 20.00.